

Dixie

En fortælling af (246051/55) fhv. oversergent Ivan Rix

Introduktion

Som mangeårigt medlem af Flyvevåbnets Soldaterforening (årg.55/246051) bedrøver det mig at læse, at PROPEL trues af tomhed, ikke mindst fordi jeg har et langt arbejdsliv som journalist bag mig.

Jeg har derfor et forslag til et erindringsindlæg fra min tid på Flyvestation Karup, som strakte sig frem til 1960. Som uddannet inden for kontrol- og varslingstjenesten gjorde jeg i 1960 tjeneste som oversergent i SOC i bunker 1137.

Min beretninger baseret på virkelige hændelser fra dengang. Kun navne og visse detaljer er ændret. Der er således tale om en dokumentar fra den kolde krigs tid. En erindringsfortælling om og med hændelser sket for 60 år siden. Personerne omtalt i beretningen er derfor formentlig alle borte, og jeg påtager mig uden tøven det redaktionelle ansvar for indholdet i fortællingen.

Med venlig hilsen
(246051/55)
Ivan Rix.

Solens skin giver overfladen et næsten sølvagtigt skær. Ikke helt som et spejl, men omtrent. Alligevel ser Nanja straks, at den solramte overflade er noget så enkelt som låget af en madkasse, som hendes mor er standset foran. Et låg af aluminium, som genspejler sommerhimmelen solskin over grønsværen, hvor kræmmernes boder er placeret side ved side i to lange rækker. Nogle med små borde foran en campingvogn med fortelt. Andre med lange borde ud fra en autocamper eller en varevogn, der bagved holder med åben sidedør. Alle vegne ses mængder af brugte genstande. Fra husholdning, værksted eller fra de fire vægge i et ukendt, men øjensynligt nedlagt hjem.

Kræmmermarkedet afholdes også denne lørdag med rigtig mange kunder, især på grund af det gode forårsvejr. Her mødes krejlerne, kenderne, folk, som bevidst er på jagt efter gode, kupagtige køb. Og mennesker for hvem det bare er en slags lørdags-udflugt at kigge ind på markedspladsen. Det er på en måde ganske uforpligtende, en afveksling i forhold til en måske ensformig arbejdsdag resten af ugen. Men ikke mindst er det tiltalende, at små penge synes at række langt her.

Kirsten ser over mod sin datter. Snart fylder hun tyve, og måske kan Kirsten finde en fødselsdagsgave blandt alle rariteterne. Nanja samler på gamle porcelænsting, og moren ved, at er man heldig, kan man på et kræmmermarked som dette støde på porcelænsfigurer, der, når de bliver rengjorte, fremstår som var de nye. Kirsten mente at se en hvid bjørn i kongeligt porcelæn ved en af de boder, hun netop har passeret. Hendes søgen blev afbrudt, ved at blikket standsede ved den gamle madkasse af aluminium. Med bogstaverne "Dixi" skarpt præget i lågets overflade. -Hvorfor kigger du sådan på den gamle madkasse, mor?

Men moren er ikke længere til stede, fuldt ud. Hun svarer ikke på det banale spørgsmål. I stedet tramper hendes højre fod, næsten arrigt, ned over madkassens låg, som giver sig med en metallisk, flertonet, kvasende lyd, idet låget og den underliggende kasse krøller sig sammen som i smerte. Nu kommer Kirstens højre fod ind fra siden, og hendes kraftfulde spark sender begge aluminiumsdele ind under nogle buske. Hun ser ikke derind, kun fremefter, og har udført sin lodrette trampen og sit sidelæns spark næsten uden at stå stille. Først nu er hendes skridt standset. Kirsten er blevet fjern i blikket. Ganske fraværende. For hende er øjeblikket gået i stå.

Nej, ikke i stå, tiden ruller baglæns. Årevis af afstand svinder ind. Mens fortiden ruller baglæns i hendes hukommelse. Nitten år tilbage. Til dagen, da Kirsten som ganske ung varsomt løftede sin datter op fra kravlegården, svøbte hende i et uldent tæppe og bar hende ud i den ventende hyrevogn. Chaufføren havde allerede fået besked. Turen skulle gå til banegården i Viborg. Her havde Kirsten allerede om formiddagen købt billet til hurtigtoget mod Aarhus. En billet til friheden for hende selv og for hendes etårige datter. Bort i flugt fra barnets far. Fra manden, som Kirsten omsider havde opgivet at leve sammen med. Fordi han, efter Kirstens mening, var både utilregnelig og uansvarlig. Manden, som Kirsten, familien, hans kammerater og kolleger i Flyvevåbnet, ja som de alle, kaldte Dixie.

-<>-

Mørket og stilheden arbejder sammen, og giver denne fornemmelse af tidløshed. Så svækkes først mørket af de to langsomt voksende lys langt borte. Nu blanding. Så viger også stilheden, og lyd anes, kommer, dominerer, tager magten. Som en syl dræber den stilheden og æder sig fremefter.

Lyd og lys er som en torpedo, der arrigt hylér frem, som styret af asfaltens hvide, hakkende midterlinje. Nu er der ikke længere tvivl. Torpedoen har kurs direkte mod viadukten her.

Lys og lyd eksploderer under det grå cementtag, og idet blitzen afslører den hvide bil, går lyden i mørkt toneleje bag luftsuet, og bliver venligere, dybere og frem for alt hastigt vigende. Lyset er mildnet til tre røde felter, nu prikker, som mindskes sekund for sekund. Her inde i sportsvognen, derimod, fortsætter lyset med at være dæmpet, svagt fra instrumentlamperne, og motorens lyd fortsætter med at være jævn og konstant, stabil og tryk, som en understregning af, at de to, der sidder her i bilen, intet har at frygte i deres rejse gennem natten.

Alle deres sanseindtryk peger på ro. Først og fremmest synet af de to kraftige lyskegler, der suger det hvide, blinkende bånd og den sorte asfalt ind under. Men også den kalechedækkede hule virker tryk. Motoren taler til dem om sin kraft, som en stabiliserende magt. De to skikkelser næres ubevidst af den, så de tilsyneladende får endnu større styrke, viljekraft og mod til at fuldføre deres plan.

Alt i alt en tung, stabil bevægelse fremefter, som de to har iværksat, og som ikke længere lader sig standse i sin opbyggede inert.

Betydningen af de øvrige sanseindtryk, der arbejder i de to, er langt mere diffus, og indtrykkenes indflydelse på sindsstemningen hos dem er vanskelig at præcisere.

Under normale omstændigheder ville de begge kategorisk

have afvist, at de lod sig påvirke.

I denne trængte situation er de ikke længere så sikre. Begge føler de sig i nat sårbare, som følge af deres fatale forehavende.

Dixie lægger bagsiden af sin handske op mod dørens overkant for at standse den uvelkomne lyd, som vinden har skabt nu efter kurven på motorvejen.

Den svage, blafrende lyd stammer fra sidescreenen, den øverste læderagtige halvdel af døren, som er knappet på toppen af den buede, faste dørkarm. Plexiglasvinduet er heller ikke helt tæt.

I det hele taget er bilen først og fremmest bygget til åben kørsel.

Med kalechen slået op, er lidt af sportsvognsfornemmelsen borte, det er som en lukket bil, mens septemhernatten er overskyet og kølig, og varmeapparatets svage snurren har fundet sin naturlige plads i lydbilledet.

Det svage skær fra instrumentpanelet, især fra speedometer og omdrejningstæller, lyser så meget op, at Ewald kan ane Dixies kamp mod ensformigheden. Det er snart længe siden, de har set andre biler.

Bortset fra sportsvognens stabile trækken lyd og lys frem gennem natten, synes landskabet tomt. Afventende.

Dixie bemærker Ewalds blik mod speedometeret.

-Godt og vel et hundrede, konstaterer Dixie.

Hans stemme har mistet en anelse af dens sædvanlige kraft og entusiasme. Han virker, som om han tager sig lidt sammen, idet han tilføjer:

-Det går da godt fremad, ikke, Ewald. Vi er der, inden der er gået en time. Tror du vel, vi bliver standset. Hvis det sker, så kan det da kun være fordi de vil se passet, mener du ikke det? De kan da ikke vide noget som helst om os ... endnu.

-Nej, det tror jeg heller ikke...

Ewald forsøger at få sit svar til at lyde overbevisende. Til brug i den pulje af tryghed, de søger at holde sammen på.

-<>-

Hos Intelligence i Flyvertaktisk Kommando, FTK, rækker kaptajnløjtnant Jens Ove Brinch ud efter en enkelt af sine mange telefoner. Den, som har en udgående linje. Omsider har han nemlig fundet nummeret i telefonbogen. Listen over hans daglige kontakter rummer kun få numre udover de militære.

Så drejer hans højre hånd cifrene, mens øjnene skifter mellem telefonens nummerskive og telefonbogens kolonne, hvis tal flyder lidt ud i det svage lys ved hans kommandobord.

Myndigheden i Brinchs stemme er ikke til at tage fejl af for den vagthavende politiassistent, der sammen med kollegaen ovre fra Toldvæsenet, sidder og forsøger at hyggesnakke nattens timer lidt kortere over en kop termokaffe.

-Ja, det er kaptajnløjtnant Brinch fra Flyvertaktisk Kommando i Karup.... Intelligence. Godaften.

-Jeg ringer, fordi vi mangler et par af vore folk. To befalingsmænd. De har forladt tjenesten i SOC her i bunkeren i Karup. Uretmæssigt.

Ja, Sector Operation Center, De ved.

Der kan godt være tale om, at de er deserteret. De er i hvert fald udeblevet, og vi mener, de to eventuelt kan være på vej ud af landet.

-Hvis De har kompetence til det, er der så mulighed for, at De kan hjælpe os med eventuelt og standse dem, slutter Brinch, idet han anstrenger sig lidt for at lyde tilstrækkelig autoritær.

Politiassistenten retter sig lidt op i stolen. Han aner muligheden af en ubehagelig og besværlig alarm.

-Er der tale om særlige forholdsordrer?

-Næh, men de kan godt tænkes at forsøge at komme over grænsen, og vi vil godt ... ja, faktisk, så betragter vi det som temmelig alvorligt. De to oversergenter er udeblevet fra deres vagt, og ... nåh ja, vi har så meget belastende på dem, at vi betragter dem som deserteret fra tjenesten.

Kaptajnløjtnanten fornemmer for alvor, at det har betydning at understrege sagens alvor.

Politiassistenten har i mellemtiden rejst sig og ser søgende ud mod de rød-hvide bomme og signallysene. Så sætter han sig igen, med et mere afklaret blik.

-Kan det have været to yngre mænd, en lys og en mørk, i en hvid sportsvogn? De havde ganske almindeligt tøj på, og de så ellers ret fredelige ud...

Men æh... de er altså allerede kørt igennem...

Politiassistenten overhører med vilje det brummende mishag, der kommer som svar fra den anden ende af røret.

-Ja, her for en halv times tid siden eller deromkring

Politiassistenten har svært ved at undertrykke en vis lettelse, over at hans nattevagt nu alligevel formentlig vil forløbe fredelig og problemløs, eftersom at han jo ikke kan nå at gribe ind.

Og hvad så... tænker han ved sig selv, er det mon så vigtigt, som den kommanderende officer i den anden ende af telefonen synes?

Herregud, nok bare et par unge fyre, der tilsyneladende er taget afsted ud på et eller andet eventyr, tænker politimanden.

-Nej, så nytter det jo ikke noget med signalement, såh...

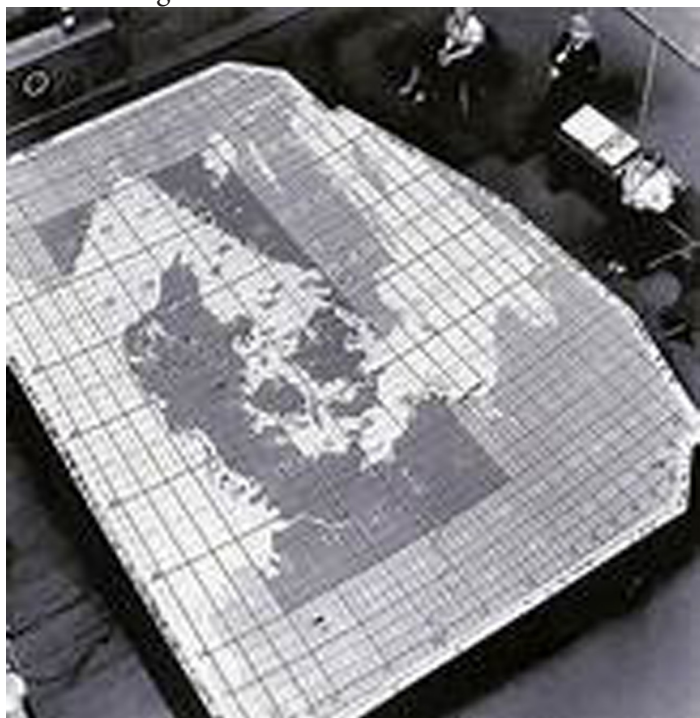
-Ja, selv tak.

Kaptajnløjtnant Brinch skifter telefonrøret ud med sin pibe han finder frem fra brystlommen i den blå uniformsjakke, tager piben forsigtigt ud af stofposen og stopper den med langsomme bevægelser. Hans ansigtsudtryk er eftertænksomt og viser en betydelig ærgrelse.

Så slår han op i vagtjournalen, under den 9. september 1960, og begynder, med kuglepen i hånd, at formulere sine korte, præcise sætninger, der kundgør, at henvendelsen til grænsepolitiet er resultatløs. At oversergenterne O.I. Hansen og E. Martinsen fortsat er udeblevet fra tjeneste, og at de formentlig har forladt landet med ukendt bestemmelsessted.

Og at der ellers iøvrigt intet nyt er i sagen om de to forsvundne befalingsmænd.

Så lukker kaptajnløjtnant Jens Ole Brinch igen vagtjournalen og drejer sin kontorstol mod den store, skråtstillede glasrude.

Hans hånd rækker næsten automatisk ud efter kikkerten og højre hånds langfinger stiller skarpt på det kæmpemæssige Danmarkskort, der er bygget op i cirka en halv meters højde over gulvfladen, og som dermed udgør en forhøjning, der dækker størsteparten af salens bund. Når Brinch sidder her i sit aflukke bag glasruden på tredje etage, kan ingen dernede på gulvet observere, at hans hånd nu foretager en lille drejning af kikkerten.

I fokus får han billedet af Kirsten Hansens skikkelse, der ligger på siden hen over det kæmpemæssige kortbord, således at hun med sin plottestang kan nå feltet "Papa-Juliet 2-4".

På Multebjerg, en GCI- radarstation på Sjælland, gemt i en underjordisk bunker, GCI står for "Ground Controlled Interception", har radarplottet på skærmene vist denne seneste flytning af X-ray 17. Den foreløbige betegnelse på et indtil videre ukendt fly, der har retning mod dansk område.

Med venstre hånd presser Kirsten Hansen hovedtelefonen tættere ind mod øret for mere tydeligt at opfange meldingen fra radarstation Multebjerg.

Hendes erfaring siger hende, at denne X-ray er vigtig.

Snart kommer der forhåbentlig også en altitude-angivelse. For når også højden således føjes til plottets "speed" og "heading", ved hun, at disse informationer vil lette arbejdet for IO, Identification Officer, som sidder bag sin glasrude deroppe på 1. etage.

Det er kaptajn Erik Lund, som har vagten som IO i aften, kan hun se. Heldigvis. For når han er IO, er der næsten aldrig problemer. Lund tager heller ikke opgaven mere tungt end nødvendigt.

-Kirsten, vi skal gerne have en højde på X-ray 17, lyder den metalliske stemme i Kirstens hovedtelefon fra Floorsupervisor.

-Jeg har lige tjekket med ATCC, og de har ingenting ind over Rügen.

Opfordringen fra sergent Østergaard er ikke til at overhøre. Flere års erfaring har lært Kirsten Hansen at skelne mellem de befalingsmænd, der sidder som Floorsupervisor. Mange af dem går ikke synderligt op i opgaven. Andre, som sergent Peter Østergaard her, sætter kommandotonen på, og mener præcist det, de siger. Når Air Traffic Control Center intet har, der kan være identisk med X-ray 17, ser Østergaard med stor alvor på opgaven. Præcision, punktlighed og omhyggelighed er væsentlige dele af Østergaards arbejdsglæde, har Kirsten Hansen erfaret.

Hun trykker sendeknappen ned på sit hovedtelefonsæt og rykker Multebjerg for en højde og en ny position, og den kommer kort efter.

-November-Kilo 4-2.

Så lægger hun endnu en gang sin krop ind på kortbordet for at nå ud på feltet NK til koordinaterne 4 og 2 med en højdeangivelse i form af et lille skilt på plottestangens magnet.

Da det lille skilt er gledet på plads, skubber hun den skråtstillede metalbakke med de samlede oplysningerne om X-ray 17 hen på den nye position, NK 4-2, den placering, hun netop har fået opgivet fra radarstation Multebjerg.

På 1. etage vender IO sig mod sin kollega bag glasset til højre for ham, Sector Operation Officer, som næsten omgående nikker bekræftende.

-Jo, det er tid, siger SOO og ser op på toten. Vi har Bardin Red på stand-bye.

Det kræver kun en enkel fingerbevægelse på den lille, røde vippeknop ved telefongaflen, så standser ringningen igen og bliver til en forbindelse, idet knappen skubbes til sin øverste position.

-Scramble Bardin Red, lyder kommandoen fra Sector Operation Officer. Kort og præcis.

SOO's ordre er signalet, til at de unge piloter for enden af startbanen runway two niner, trykker hooden på plads i deres F84 G Thunderjets.

Ud over Karups flade hedelandskab høres motorernes stadigt kraftigere hylen, umiddelbart før de slipper bremserne og ruller frem over startbanens cement. Få minutter efter bliver det Multebjergs tur til at tage over. Flyverløjtnanten på vagt skal dirigere den nødvendige interception. Som vil kulminere med piloternes melding: "Tally-ho". Så afsløres, hvem og hvad, der gemmer sig bag X-ray 17.

For Kirsten Hansen er dette ren rutine, selv under en Nato-øvelse som denne.

Blot er der mange flere spor på bordet end under normale dagligdags omstændigheder. Der er flere meldinger, flere bevægelser med plottestangen på to timers vagten.

Fra døren til Toten kommer sergent Andersen ud, gnider sine briller af på de opsmøgede lyseblå skjorteærmer, for selv at kontrollere, at hans menige har hængt metalskiltene rigtigt op.

Jo, Bardin Red, står der som anført. Korrekt, også med angivelse af den præcise starttid: 1926 zulu.

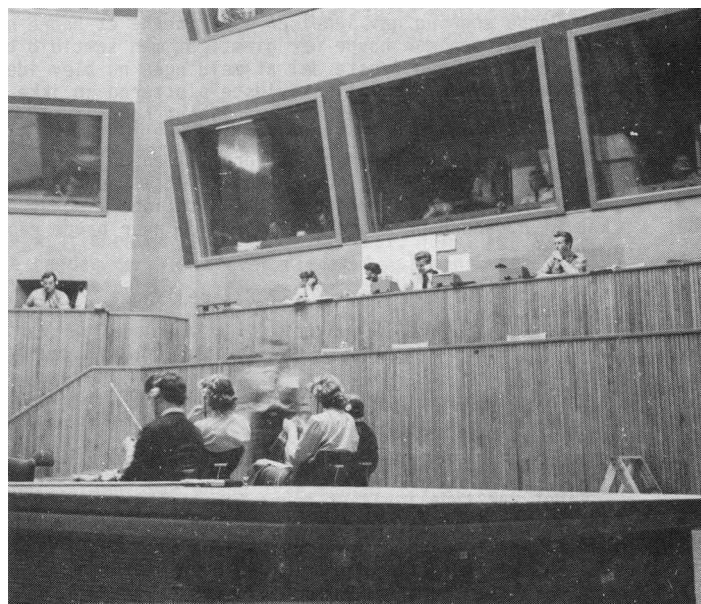
Dermed er billedet totalt og up-to-date i SOC-salen.

Angivelser viser, at to F 84 G-ere er scramblet fra Karup og er på vej mod luftrummet over Lolland. De to fly fra Bardin eskadrillen har som mål at lokalisere det ukendte fly, som, muligvis ulovligt, krydser ind over dansk territorium.

Vagthavende flyverløjtnant på GCI-Radarstation Multebjerg ser det næsten som en sport eller et spil, via sin skærm og de rette kommandoer, at lede de danske jagere frem til deres "Tallyho". På radarstationens lodrette, gennemsigtige plottkort kan han samtidig følge de vagthavende meniges streger med fedtblyanter. Sindrige farveblyanter, der ikke skal spidses, med hvor man bare "ruller" et stykke ved spidsen af, så ny kerne bliver fri.

-Hvem og hvad gemmer sig bag X-ray 17? Ingen russere denne gang, men en britisk Vulcan bomber.

-<>-

Det danske "Early Warning System" fungerer tilsyneladende, som det skal. Det konstaterer officererne rutinemæssigt endnu en gang i deres glasbure.

Heroppe bag de kæmpemæssige ruder og nedenfor, på salens bænkerader, samt overalt på det store gulv og i toten bagved, summer det af aktivitet. Hvad der gør aktivitetsniveauet usædvanlig højt i dag, er den igangværende "Blue Note"- NATO-øvelse.

Havde Ewald og Dixie været til stede, som de ifølge vagtplanen burde, ville også de nøje have overvåget hele situationen, med det overblik og de midler, de havde til rådighed.

Først og fremmest Toten og det kæmpemæssige Danmarks-kort på gulvarealet i SOC-salen. Det felt-inddelte landkort som viste Danmark og dele af det øvrige Skandinavien samt Østersøen, var under denne Nato-øvelse næsten dækket af indsatte plottespor med et væld af informationer om radarstationernes indrapporterede bevægelser i luftrummet, civile fly som militære.

Hverken nat eller dag var der nogen antydning af panik, kun intens opmærksomhed og travlhed.

Alle bevægelser i dansk luftterritorium var, også under øvelsens travlhed, under god observation og kontrol.

Alt gik, som det skulle. Øverste stab var tilfreds i deres vurdering af effektiviteten.

Hele personellet på vagt gjorde sig umage for at arbejde godt i dag.

Når der ind imellem kom ukendte af spor på kortbordet, ville IO, Identification Officer, straks anvende alle sine muligheder for at identificere flyene og klargøre deres herkomst.

ATCC, Air Traffic Control Center, ville, som et af de første led, oplyse til IO, om der var tale om planlagte flyvninger, altså kendte fly i kendte ruter.

Et andet godt supplement var Fighter Marshall, den lille afdeling, hvor de danske jagere blev pejlet af et antal

IO kontrollerede desuden naturligvis de mange informationer, der var at læse på Toten meget omhyggeligt i sine overvejelser over, hvilke fly, der befandt sig hvor. Forholdsordren var, at hvis al undersøgelse af identifikationen sluttede resultatløst, ville der blive scramblet.

Et passende antal danske jagere blandt dem, der døgnet rundt holdt parat for enden af startbanerne og som var stand-by med minuts varsel, ville blive sendt afsted - scramblet - af øverste ansvarlige officer i SOC, sædvanligvis vagthavende Sector Operation Officer, SOO. Naturligvis ville også jagerne, der blev sendt ud, være at finde ved betegnelser på Toten. Her ville de stå anført sammen med alle de øvrige operationer, som til enhver tid var registreret med detailoplysninger på Toten, hvis store, lineære tavlesystem, der 13 meter højt, -sammen med det kæmpemæssige ur- helt dominerede SOC-salens bagvæg.

Midt i billedet ville det gigantiske urs sekundviser højlydt hakke tiden i småstykker sekund for sekund, som altid, nat og dag i Z-tid, en time forskudt i forhold til den danske normaltid.

Jo, døgnet rundt var der aktivitet her i salen. Især naturligvis under de intense døgn mens "Blue Note" var i gang.

Men også til daglig blev der holdt grundigt øje med Danmarks sikkerhed her under den kolde krig.

Paradoxsalt nok blev selv en Nato-øvelse på et tidspunkt rutine.

Men synet i Jens Ove Brinchs kikkert var ham bestemt ikke rutineagtigt. Betragtningen af Kirsten Hansens skikkelse i den blå plottepigeuniform fra Kvindeligt Flyverkorps, blev på et øjeblik hans eneste, men intense, interesse.

Brinchs tanker gik tilbage til aftenen før.

I danserrestauranten i Herning havde Jens Ove Brinch og Kirsten Hansen overfor hinanden vist, ja erklæret, deres store interesse i hinanden.

Deres tætte dans sammen i "Blue Sky" havde vakt berettiget opsigt blandt alle, som var til stede. Især blandt dem, der vidste, at i virkeligheden var Kirsten Hansen Dixies pige.

Ja, ikke alene var hun hans pige, hun var retteligt hans lovformelige ægte hustru.

Dette var hverken første, eneste eller sidste gang, der var uro i de ægteskabelige forhold blandt SOC-personellet.

De evigt skiftende vagter fik noget af skylden.

Oversergerent Tanderups nedtrædning af kickstarteren var ikke så kraftig, som når han bar støvler. Hans udgangssko udførte et langt mildere og mere slattent tryk nedefter.

Alligevel gik motoren omgående i gang, og han satte i gear og slap koblingen. Den umiskendelige lyd fra kædetrækket kunne have fortalt enhver kender, at her var der tale om en ægte, velholdt Tiger 110.

Tanderup ville benytte denne sidste aften inden sine skærpede vagter under Blue Note øvelsen til en tur på Blue Sky. For hvem kunne vide, hvor længe der ville gå frem til næste mulighed for en hyggelig dans og en drink. Hans udgangsuniform gav ikke megen beskyttelse på motorcyklen, men distancen fra Gedhus til Herning var til gengæld heller ikke så lang. Vejret var godt, aftenen ikke særlig kold, selvom det var blevet september.

Bortset fra den omvendte kasket og halstørklædet, var Niels Christian Tanderup reglementeret påklædt i sin udgangsuniform.

Pigerne på Blue Sky ville, hvis ikke det var for den manglende guldvinge over brystet, nemt kunne antage ham for at være pilot, i enten eskadrille 725 eller 729.

Denne tiltalende og smukke, blå uniform ville, vidste han, gøre sit til at bane vejen for endnu et pigebekendtskab. En interesse, der for Tanderup var en afgørende del af tilværelsen i Karup.

Danserrestauranten i Herning var ganske godt fyldt op med gæster, skønt klokken kun var godt 22. Tanderup stod ved baren og bad om en pilsner og kort efter en whiskey.

-On the rocks, tilføjede han med fast, dyb røst.

-Pas hellere lidt på, Niels Christian. Du skal jo kunne køre hjem, lød en pigestemme bag ham. Tanderup vendte sig, men hans blik fortsatte forbi pigen til dansegulvet og parrene derude i musikken.

Blandt de dansende så han Kirsten. Og Dixie derhjemme havde netop sagt, at Kirsten var på aftenvagt i aften i Toten. Men Kirsten var åbenbart her, lyslevende, sammen med kaptajnløjtnant Jens Ove Brinch. Og de to dansede ualmindelig tæt.

Da parret lidt senere var på vej mod bagudgangen, kunne Tanderup ikke lade være med at følge efter, på afstand. Han nåede ud lige tidnok til at se de to i en tæt omfavelse bag træerne i restaurantens gård.

Iøvrigt fornemmede Tanderup, at han vistnok burde standse med at drikke nu, hvis han skulle komme sikkert tilbage til flyvestationen.

Den kølende luft slog ham i møde på parkeringspladsen, da han startede sin Triumph Tiger 110 og kørte tilbage i

retning af Sunds.

Patruljevognen drejede med svagt hvinende dæk ud fra sidevejen for at sætte efter den hurtige motorcyklist, som betjentene så drøede forbi.

Niels Christian Tanderup havde lige passeret Sunds, da maskinens forhjul i en kurve fangede den runde sten. Et øjeblik troede han, der var en mulighed for at rette op, men slingren blev omgående voldsommere, og vejgrebet forsvandt. Styret blev revet ud af hænderne på ham. Tanderup sansede i en brøkdelt af et sekund, at han ufrivilligt fortsatte fremefter - over maskinen - og nærmest fløj gennem i buskadset i vejsiden, mens motorcyklen fortsatte ind mellem granerne bagved.

De to betjente i patruljevognen kunne efter vejsvinget se flere kilometer frem ad den lige cementvej, men motorcyklisten var som sunket i jorden, måtte de undrende konstatere.

Både forslået og fortunlet nåede Tanderup frem til telefonboksen i Sunds og fik drejet Dixies nummer derhjemme i værkstedet.

-<>-

Pandens rynker, den øverste del af ansigtet og de blå øjne lyses op i skåret fra Dixies lighter, idet hans venstre håndflade stryger ned mod ildtænderens takkede hjul, så den gnist springer, som skaber den blå-gule flamme over vægen.

Oversergent Ewald Martinsen ser Dixies cigarettænding som en næsten kærkommen afbrydelse af ensformigheden.

Ewalds blik har forladt lyskeglen på vejen for at fokusere et øjeblik på ildtænderen.

ZIPPO, hedder typen vistnok. Øverste tredjedel af det flade rustfri stål, der danner ildtænderens hylster, er vipet bagover som et låg. Det åbne låg afslører vægen, i dens ly af en metalomkransning med lufthuller, og synliggør det relativt store flint-hjul, som blev drejet af Dixies nedadgående håndbevægelse.

Idet Dixie bøjer sit hoved fremefter for at få cigarettens ende helt hen i flammen, ses endnu mere tydeligt rynkerne i hans ansigt.

Ewald ser også, eller rettere aner, de mørke rande under Dixies stærkt blå øjne. Og er hans lyse, tilbagestrøgne hår blevet en anelse tyndere? Lidt mere slasket? Det er en Dixie, forekommer det Ewald, som er en smule mere voksen eller måske endda en smule ældet.

Billedet af kammeraten har altid for Ewald været den stærke, handlekraftige og muntre, fandenivoldske Dixie. Først menig, siden sergent, og nu oversergent 248436,

Ove Ingolf Hansen. Nu på tredje år tjenstgørende i Flyvevåbnet, ligesom Ewald selv.

Skønt indkaldt på forskellige tidspunkter, havde de to kammerater gennemgået præcis den samme uddannelse.

Først tre måneders rekruttid i 3.U-eskadrillen i Gedhuslejren på Flyvestation Karup. Dernæst seks uger på Forskolen samme sted, før den egentlige befalingsmandsuddannelse på Sergeant- og Korporalskolen på Flyvestation Værløse.

Efter seks måneders hård skoling på Værløse var de blevet udnævnt til sergenter, med både ret og pligt til at føre deres distinktioner: De tre vinkler over Flyvevåbnets vingeformede logo.

Da eksamen på befalingsmandsskolen på Værløse nærmede sig, havde de med stolthed bestilt deres Seifert-kasketter og -udgangsuniformer, som skrædderen en måned forinden havde taget mål til.

Ligesom deres kammerater følte de to sig efter udnævnelsen godt rustede til de kommende opgaver. I første omgang skulle de nye korporaler og sergenter være med til at uddanne det næste hold værnepligtige, som 1. november blev indkaldt til U-eskadrillen i Karup.

Efter at yderligere tre måneder således var forløbet med det nye hold rekrutter, kom den tidsperiode, da de skulle arbejde med deres specialuddannelser,

nemlig på tjenestestederne for Flyvevåbnets kontrol- og varslingsstjeneste.

Mens Ewald blev udkommanderet til Flyvestation Skrydstrup's radarstation, blev Dixie med det samme tjenestegørende i Bunker 1137 på Flyvestation Karup. 1137 var betegnelsen for en kæmpemæssig bygning, nærmest i form af et firkantet fæstningsværk. Indgangen til bunkeren var udformet som et sindrigt sluse-system med spejle og fjernbetjening af de tykke

jerndøre, som blev åbnet af vagtkommandøren indenfor. Selve den 17 meter høje bygning var 62 meter lang og 50 meter bred. Ydermurene var godt tre meter tykke betonvægge.

Opførelsen var sket i årene 1942 til 1944 af den tyske besættelsesmagt og beliggenheden var Gedhuslejr på Flyvestation Karups mange kvadratkilometer store område.

Bunker 1137 var det den største bygning af dem alle.

Efter at deres ordinære værnepligtstid var forbi, den udgjorde for sergenter vedkommende 24 måneder, fortsatte både Ewald og Dixie i tjenesten, med en kontraktansættelse, og en stigning i graderne til rang af oversergenter.

Da Ewald, efter tre måneders forløb blev forflyttet fra Skrydstrup tilbage til Karup, iøvrigt efter eget ønske, fik også han tjenestested hos Kontrol- og Varslingstjenesten i Bunker 1137, også kaldet SOC VEST. Bogstaverne SOC stod for Sector Operation Center.

Her lærte Ewald og Dixie hinanden at kende, i første omgang som kolleger. Siden var det blevet til et nært og varmt venskab mellem de to oversergenter.

De følte sig beslægtet på flere områder. Deres militære baggrund var stort set identiske.

Begge to havde de gennemgået den rå, seje vej, gennem måneders hård fysisk træning, der byggede op til styrke, både legemligt og mentalt.

En ganske særlig hård periode oplevede de på forskolen til sergent- og korporalskolen.

Denne særlige forskole for Flyvevåbnets kommende befalingsmænd blev ledet af den myte-omgærdede kaptajn "Mau-Mau", en rå, både satanisk og fanatisk linjeofficer, som helt åbenbart havde fundet sin rette hylde med denne opgave: At gøre mandfolk ud af kandidaterne.

Uddannelsesforholdene gav kaptajnen ikke alene en pligt, men også en ret til at være barsk. Og barsk var han, på grænsen til sadisme, i sin udøvelse af den fraseringsopgave, der var tildelt ham: At vælge, og måske navnlig bortvælge, de aspiranter, der var tjenlige eller ikke tjenlige til at blive befalingsmænd.

Både Ewald og Dixie havde på denne forskole og siden på selve sergentskolen i Værløse vist, også over for sig selv, at de var stærke, udholdende og dygtige.

De var, som en af de overordnede udtrykte det, gjort af det rette stof. De var tilstrækkeligt udholdende og havde tilegnet sig den nødvendige mængde viden, styrke, handlekraft og mod.

Kort sagt indeholdt Dixie og Ewald de egenskaber, som Flyvevåbnet forlangte og værdsatte hos deres unge befalingsmænd.

De to unge oversergenter fremstod, med deres grundige uddannelse i ryggen, derfor som særdeles stærke,

både fysisk og mentalt. Deres selvtillid grænsede til selvtilfredshed og stolthed.

Ewald og Dixie havde begge en betydelig indre ro og afbalanceret tro på, at ingen opgave var for stor. De følte, at de kunne håndtere enhver udfordring, både hvad angik modgang og prøvelser.

Men her i sportsvognen var det, som om de skulle gribe lidt dybere for at fastholde det image, de havde af sig selv.

Det var en anelse vanskeligere at fastholde følelsen af et godt psykisk overskud.

-Fik Tanderup sin Triumph Tiger 110 repareret, inden vi kørte?

Ewald trækker sit spørgsmål frem af den lidt for lange stilhed.

-Ja, det nåede vi da, siger Dixie.

-Ja, og han kører godt på den maskine. Du har da hørt, Dixie, om dengang da Tanderup og jeg nåede toget i Kølvrå, selvom det allerede var kørt fra trinbrættet i Gedhus?

Dixie svarer ikke. Der er ingen grund til det. Han har i forvejen hørt historien. Andre og betydeligt større spørgsmål optager Dixies tanker.

Hvordan kunne det gå så galt med ham og Kirsten... og med den lille?

Ville han nogensinde få hende at se igen?

Ville han kunne genkalde sig de mange gode stunder med kone og barn. Havde han levet et alt for hektisk liv. - Brændt, som nogen udtrykte det, sit lys i begge ender? Alt var tilsyneladende endt i kaos, skønt det en overgang så så lovende ud.

-<>-

Dixie hængte arbejdslampen en anelse længere ind i motorrummet blandt ledninger og rør, og lænede sig helt ned for at inspicere motoren på den sorte Mercedes rustvogn.

Alligevel kunne han høre telefonen ringe svagt inde i stuen.

Var det Kirsten, der ringede hjem i en pause i tjenesten?

Nej, det var Tanderup. Og han lød ophidset i telefonen fra Sunds.

Var kørt galt på vejen hjem fra Herning. Og skulle nu med alle midler søge at nå tilbage til Flyvestationen og møde til tiden som vagtkommandør i Slusen. Vagtmandskabet skiftede ved midnat.

- Jeg er der om et kvarter, bare hold dig i vejsiden, så jeg kan se dig, lød det beroligende fra Dixie.

Han var et øjeblik efter på vej i Bedford kassevognen ud ad landevejen med dens taktfaste bump hvert sted, hvor cementens vejbane-støbninger skiltes.

Ud forbi hovedvagten i Kølvrå og videre ad Herning til.

Dixie så i et glimt Tanderup stå nær vejgrøften kort før Sunds, og fik standset Bedford 'en.

Kort efter var de i færd med at bakse den tunge motorcykel ind i kassevognen. Nu bemærkede de en holdende bils lygter umiddelbart bag kassevognen. Alt var pludselig oplyst af to kraftige forlygter.

De to betjente gik umådelig langsomt hen mod Dixie og Tanderup, mens de samtidig forsøgte at vurdere Bedfordens tilstand.

-<>-

Dixies blik røber intet af hans sindstilstand. Endnu en gang har han overtaget kørslen gennem natten. Nationalvejen synes fuldstændig tom for anden trafik nu i disse timer efter midnat og før morgenens lys. Bilens instrumentbræt afgiver kun et sparsomt lysskær og Dixies ansigtstræk er vanskelige at skelne. Men de røber intet, er helt tomme for tolkning. Signalløse. Ewald er uden mulighed for præcist at vurdere situationens mentale indvirken på Dixie.

Det er længe siden nu, at de har bekymret sig om motorens tilstand. Det er hændt med mellemrum, at motoruregelmæssigheder har rystet dem en anelse, men det sker sjældnere nu.

Der er faldet en briste-eller-bære ro over de to nattekøreres relation til bilen og dens opførsel.

Ewald tanker vandrer endnu en gang tilbage til den sidste fredag og timerne umiddelbart før de kørte fra Viborg. Dixies transaktioner var så lyssky som tænkes kunne.

Værkstedsmaskinerne for eksempel.

I Karup havde Dixie i sin værkstedstilbygning indrettet sig med et yderst velassorteret mekaniker- og maskinværksted.

Men ingen af værkstedsmaskinerne var betalt. Banken havde hverken rådgivet eller stillet særligt mange spørgsmål, da Dixie havde bedt om at låne de tolv tusinde kroner, som var udbetalingen på drejebænken, søjleboremaskinen og svejseværket. Sammen med alt det øvrige på værkstedet, håndværktøj og lignende, endte gælden på omtrent fyrretusinde i alt.

Maskinfabrikken, der stod for leveringen, havde heller ikke tøvet med at sælge på afbetaling til Dixie. Værkstedsmaskinerne blev uden videre læsset af på Dixies adresse på Tværvej i Karup og sat af i garagen.

Det var kun et par måneder siden, og alt tegnede lyst for Dixie og hans værkstedsaktiviteter ved siden af tjenesten som oversergent i kontrol- og varslingstjenesten på Flyvestation Karup.

Indtil da var afdragene betalt, men på et tidspunkt svigtede heldet Dixie.

Allerede måneden efter reagerende maskinfabrikken på den manglende betaling af afdragene på maskinerne.

Dixie fik otte dages frist til at skaffe pengene til afdrag

og renter, men hvor skulle han finde de næsten fjorten tusinde kroner? Når så meget andet gik galt samtidig. Dixies plan om at sælge det hele, uanset restgælden, var på det tidspunkt endnu ikke modnet.

Det stod dog klart, at sådan måtte det nødvendigvis ende i det sidste, fatale, store regnestykke, som Dixie måtte foretage, da jorden for alvor brændte under ham.

Begivenhederne tog for alvor fart gennem de sidste timer, Dixie var i Danmark.

Det stod ikke Ewald helt klart, hvordan Dixie havde fundet frem til en vis Johannesen, der boede i boligblokkene i Ringparken i Viborg.

Imidlertid var Johannesen en interesseret aftager af hele maskinparken, når, vel at mærke, prisen var rigtig. Og hvis de kunne leveres i hans kælderrum, til tiden og efter mørkets frembrud.

Tiden var den følgende fredag aften, og til aftalt tid svingede Dixie Bedford varevognen skarpt ind over kantstenen ud for nummer 38. Kørslen fortsatte hen over fliserne til kældernedgangen for enden af boligblokken. Dixie skubbede bilens sidedør tilbage og åbnede også bagdøren. Inden Ewald nåede derom, var Dixie i gang med at trække drejebænken bagud over kanten fra bilens varerum. Tavs tog Ewald fat i den anden ende og tungt baksede de maskinerne ind gennem kælder døren.

Først da så Ewald et glimt af Johannesen, der blev oplyst af en kælderlampe, idet han trykkede på kældergangens runde lyskontakt, som, når den var skubbet helt ind, ville holde kælderlampen lysende i 15-20 sekunder. Så skulle der trykkes igen på enten den samme kontakt, eller på en tilsvarende længere henne ad kældergangen.

En sådan kontakt var placeret næsten overfor Johannesens kælderrum, så lyset kunne bevares.

Der var ikke megen plads mellem dørkarmene, men langsom fik de den tunge drejebænk ind og stillede den på gulvet. Snart efter stod også søjleboremaskine og svejseværk i Johannesens kælderrum, og han skubbede den solide hængelås sammen i beslaget i døråbningen. Flytningen af de dyreste af værkstedsmaskinerne var gennemført, og mens Ewald gående gennem kældergangen hørte deres svage mumlen, ordnede Dixie og Johannesen deres økonomiske mellemværende. Udenfor lukkede Dixie og Ewald varebilens døre og kørte stille ud fra boligområdet.

Underslæbet blev opdaget umiddelbart efter weekenden.

Det bekymrer dem ikke længere, om bilen vil gennemføre turen eller ikke. Dixie og Ewald har delt døgnen ind i vagter, som befandt de sig ombord på et skib, men ingen af dem synes for alvor indstillet på konsekvent at gennemføre disse præcise afløsninger af den anden ved rattet. De afsatte tre timer ad gangen synes ikke at være nogen fast størrelse. Varigheden er alt for meget præget af uvedkommende faktorer som deres træthed, sult, ja deres velbefindende i det hele taget. Det synes mere og mere irrelevant at lade uret få denne store magt over rytmen. Det føles meget mere rigtigt at melde sig som parat til at afløse, efter nogle timer siddende i passagersiden. Så er det samtidig underforstået, at det er op til køreren at vurdere, hvornår det er fornuftigt at lade sig afløse. Først når fornemmelsen af sikkerhed kræver det, vil man lade den anden overtage. Om det franske landskab er smukt eller afskyeligt er uden betydning. Der er stort set ikke andet at betragte, end de fornødne vejafmærkninger. De glimtende lys i natten og de mørke skygger, som angiver linjer i landskabet, varslers om vejens krumninger og kurver, bakker. Mens midterstribe-afmærkninger, når de ellers er til stede, viser detaljerne i vejens bevægelser. Arbejdet med at føre bilen gennem natten er til en vis grad krævende, men også samtidig en udfordring i sig selv, som skaber variation. Med dagens komme opleves stemningen omtrent som er det lyset fra en lang række erindrede martsdage.

De morgener fra det år i marts, som Ewald husker fra forskolen til sergentskolen. Indkaldelsen, allerede i februars begyndelse, var først og fremmest præget af den pågældende vinters strenge, langvarige kuldeperiode, og dermed af den glitrende, knitrende sne under de sorte militærstøvler. Morgener i februar, hvor mørket blev knust af billygter foran en sort himmel og belyste snefnug i skrå striber i lystunellerne fra billygterne og fra vejens lamper. Med martsdage blev det ganske langsomt anderledes. I begyndelsen var det endnu mørkt på tidspunktet for morgenvækningen, og vinteren bed sig for alvor fast. Det var i de marts-uger, at de kommende befalingsmænds fysiske styrke for alvor skulle bygges op. Midlet var officerernes nøje gennemtænkte og gennemprøvede træningsprogram med hovedvægten på den fysiske optræning, sideløbende med den mentale. Det var dagens allerførste opgave for de menige, som var flyttet til forskolen, at gennemføre et kondiløb fra lejren, ud til et fastsat vendepunkt og tilbage igen.

Selve vækningen skete uden dramatik eller voldsomme lydskift. Kaldene lød og dermed bristede søvnen. Alt for tidligt, føltes det. Alt for tidligt. De var aldrig rigtig parate. Ewald smiler lidt ved tanken. -Næh, søvnen var aldrig fuldført og han var aldrig sovemæt, når morgenopkaldet lød gennem forskolens gange.

Påklædningen til morgenløbet var egentlig meget fri, men en drejlsjakke over undertrøjen syntes passende til de fleste morgener. Dernæst gymnastikbukserne, der dækkede næsten til knæene. Slutteligt lærredsskoene, sokkeløse. Det kunne næsten aldrig betale sig at tage sokker på, for de ville uvægerligt blive våde under løbet i lyngen. Der var en mængde uklarhed og tumult i starten adskillige morgener, hvor lyset kom under selve løbeturen. I begyndelsen var det kun selve områdets lamper, der lyste op og angav vejen ud af lejren, som de havde fået den angivet. Der var ikke tale om at løbe i flok. Enhver måtte klare sin egen opvågning og påbegyndelse af morgenløbeturen. Ritualer var fyldt med individualitet, nogen ville kalde det konkurrence, mens andre snarere ville betegne det som alles kamp mod alle. Det var vanskeligt at koordinere og fastholde sammenhold under disse omstændigheder. Den dominerende indsats var at få sit eget løb i gang. Efter at det var sket, fulgte automatikken, og der var ikke overskud til mere. Inden mange dage indfandt der sig en slags rutine, som gjorde, at det ikke længere var noget problem at komme i løbetøj efter klokken seks signalet og vækningen. Heller ikke at finde vej i rutens afmærkninger var vanskeligt længere. Morgenens iskølige og fugtige luft i ansigtet føltes kraftigt, men godt. Kulden var styrkegivende til gennemførelsen. Kroppens bevægelser blev lettere med ansigtets afkøling. Dag for dag blev yderposten, som forskolens elever skulle løbe til, af ledelsen rykket længere ud mod det ukendte hedelandskabs fjerne indre.

For disse morgenløbere var det umuligt at forestille sig noget centrum af denne lynghede, der, så langt øjet rakte, var ens at se på. Landskabet var uden huse eller andre tegn på menneskelig aktivitet. Kun svagt fornemmedes stierne gennem lyngen

og enebærrene som de buede linjer gennem landskabet, der skulle følges.

Løberne passerede hinanden, for det meste i tavshed. Enhver overhalede de øvrige uden bemærkninger eller hilsener. Men var samtidig opmærksom på de modløbende, så der ikke opstod sammenstød. Selvom der ikke var præcise regler for, hvem der skulle vige, når to skikkelser i mørket løb i retning af hinanden, holdt enhver til højre, omtrent automatisk, som man var vant til i trafikken.

Martsmorgenens lys kom blidt og stille. Nogle morgener var våde og regnfulde. Andre med tør frost eller hvidtblinkende rim. Der var knaslyde fra de løbende fødder gennem lyngens risbuske. Mørket afløstes i begyndelsen af lysets glimt i fyrrebuskernes hvidtdækkede grene. Frosten afsatte næsten altid sine hvide afmærkninger helt op i øjenhøjde. Det kunne være vanskeligt at afgøre, hvilke af morgenerne, der var tale om sne, og hvilke der var rim. Men tit var det disse tidlige morgentimers frosne tåge, der havde hvidmalet fyrregrenene og lyngen.

Eller hvor fødder og ben skubbede blød sne, som lod sig flytte uden den skarpe lyd. Snarere hørtes en rund hyggelig mørkere laden-sig-skubbe-med fødderne lyd. Der forekom også morgener, hvor lyden var pudedæmpet, når frosten forlod strå og bevoksning.

Når først selve lejrens område var forladt, begyndte for alvor løbeturens egentlige formål: At indvirke på kroppens muskler og led. Og på konditionen hos hver enkelt befalingsmandselev.

På opslagstavlen hang den hvide dagsbefaling øverst. ”Fysisk træning” havde der som sædvanligt også denne morgen stået som overskrift på den første del af dagsbefalingen. Det var en slags ”skoleskema” over dagens indhold time for time gennem den pågældende formiddag og eftermiddag.

Sindet var ikke indstillet på konditionstræning så hurtigt efter vækningen. Denne igangsætning af dagen føltes meget brutal på en rå måde. Men morgenløbet var, som så meget andet, efterhånden blevet til en tillært mekanisk funktion, en af de mange brikker, som tildannede forskolens elever. Som lidt efter lidt ændrede dem, og som tilpassede dem til de nye krav.

Omdannede psyken og fysikken hos de kommende befalingsmænd, så de var egnet til at kunne fungere i et mere ensrettet sammenhold og ny styring, som grobund for al den øvrige træning og indlæring, der ventede dem på Flyvestation Værlose.

Hertil skete forflyttelsen for de af eleverne, som ikke forinden var faldet fra i ledelsens hårdhændede udvælgelsesproces.

Enhver gennemgik en individuel forberedelse til det stærkere fællesskab, der venter dem.

Så de uden tøven løste de pålagte opgaver i fællesskab.

Det var, med andre ord, godt for ledelsen at få alle disse morgenløbende kroppes kondition sammenstillet, styrket og ens-gjort.

Derfor disse kolde martsmorgener med søvnen endnu siddende i kroppen. Og en generel træthed, der var næsten umulig at drive ud.

Så selve løbet var præget af automatik i flere minutter ad gangen.

Det var som en art forlænget søvn under andre omstændigheder end under lagen og tæppe. Det kunne lade sig gøre at fastholde en del af søvnens afslappethed, de morgener, da trætheden var betydelig.

Opvågningen skete bedst og mest effektivt med regn i ansigtet. Den indbyggede automatik i selve løbet aftog når de første tegn på vanskeligheder i benmusklerne meldte sig.

Kontrolpostens daglige udflytning var der ingen præcise mål eller tal for. Kun at listen, man skulle skrive sit navn på, blev rykket længere udefter på stien morgen efter morgen.

Der var sjældent trængsel ved selve yderpunktet for turen. En kraftig blyant hang i sin snor ved en linjeret blok. Her skulle den enkeltes underskrift attestere, at man havde gennemført også denne pågældende morgens konditionsløb tilfredsstillende. De eventuelle konsekvenser af en manglende underskrift, kendte Ewald ikke. Straffen for at udeblive var aldrig blevet fortalt. Men kontrolforanstaltningen med underskriften, der beviste gennemførelsen, var accepteret af stort set dem alle.

Efter underskriften begyndte hjemløbet gennem lyng, forbi enebær og fyrrekrat i stærkt morgenlys nu. Kroppens var løbet varm, det hele var mere styrkegivende. Tempoet mere jævnt. Nu var der mere udbytte af løbet. Mere opbyggende. Mere styrkende. Mere appetitvækkende, mere indgydende mod. Ja næsten humør-givende.

Og ikke mindst: Løbet føltes rart.

Morgenløbet var blevet et ritual, som gav styrke. Ikke måleligt, ikke gennemtænkt, ikke ønsket, men effektivt. Hjemme i lejren igen løb tankerne mod morgenmaden, men først vask og barbering før marchen til kantinen. Dagen var for alvor begyndt. Dagsbefalingen var i gang, den første af dagens styrkeprøver gennemført. For delingen af soldater på Gedhuslejrens forskole til befalingsmandsskolen på Flyvestation Værlose, og et halvt års uddannelse, som der blev talt så meget om.

Rygtet ville vide, at overflytningen fra Karup til Værlose skulle forgå i marchkolonne til fods, kun afbrudt af den nødvendige færgesejls fra Grenaa til Hundested. Marchen skulle til foråret foregå tværs over Jylland til Djursland med fuld udrustning. Efter færgesoverfarten fra

Grenaa ville ruten gå videre ad de sjællandske landeveje til Flyvestation Værløse.

Men så langt rakte tankerne ikke denne marts morgen på heden.

Alligevel var der, allerede nu, til soldaternes egenskaber føjet endnu en lille mængde til den samlede kroppens samlede styr og psykens samlede styrke.

En styrke som kommer Ewald til gode, nu da han tager over i Triumph-ens førersæde, der føles varmt af Dixies krop.

Ewald føler sig godt rustet til at tage over. Har ikke noget imod det, nu da han har siddet og blundet længe mens tankerne var gået til marts morgenerne i Gedhusområdet.

Nu her denne septembermorgen afslører lysets komme det vågnende landlige Frankrig, hvor landmændenes mælkevogne er at se mange steder.

Ved siden af studerer Dixie vejkortet.

-Vi skal bare følge Nationalvejen her gennem Rhonedalen, det giver sig selv, siger han, men Ewald hører ikke særlig meget efter.

Er ikke optaget af ruten. Finder det ikke presserende lige nu, hvor det vigtige er bare at følge vejen.

Det gælder om at finde et sted, hvor de kan få morgenmad. Det føles meget tomt i maven nu.

Men ellers er der ingen særlig træthed at spore, kun en slags ukendt fornemmelse i organismen, af at bruge løs af alle de indre kræfter, der ligger gemt som et lager, der kan bruges af.

- Vil du kunne undvære Kirsten, sådan for alvor, spørger Ewald, uden forud at have gennemtænkt sit spørgsmål. Og hvad med lille Nanja, hvordan skal hun vokse op uden dig, Dixie?

Dixie svarer ikke med ord, men på hans ansigt læser Ewald den spire af savn, han har gået i Dixies sind.

Ewalds egen videre tankebane, om hans egne forestående vanskeligheder, følges næsten umærkeligt af Dixie, som følger til:

- Hvordan vil du blive modtaget, når du når hjem. Hvis altså det kan lade sig gøre at nå så langt. Og hvad er der, vel et par tusind kilometer, deromkring, kan du klare det. Hvordan vil du skaffe benzin, stjæle det op af en tank, eller hvad?

- Nej, men jeg kan vel sælge både kameraet og skrivemaskinen, måske i Kassel eller i Hannover, ikke?

-Jo, lyder det fra Dixie, men hvad så når du kommer hjem, måske vil politiet bare stå og tage imod dig, når du falder ud af bilen efter sådan en helvedes lang tur.

- Ja, men så må de gøre det, og så blir det vel MP-erne,

der ta`r over og kører mig ud til bunkeren og op til Intelligence.

- Der bli`r et fandens krydsforhør hos Brinch og obersten, det er der ingen tvivl om.

- Ja, og hvad så. Jeg vil bare sige, at jeg har kørt dig til Amsterdam, og så er den ikke længere. De finder dig aldrig, Dixie. Og jeg sladrer ikke,

-Du ryger garanteret i spjældet, og ud af luftwaffe med det samme. Og forlader Flyvevåbnet ad bagdøren, før tid. Dixie lyder helt alvorlig.

-Okay, og hvad så. Jeg har jo alligevel ikke tænkt mig at blive inde forever, vel? Siger Ewald og er inderst inde knapt så ligeglad, som han lyder.

Men kammeratskabet går forud for alt.

De tos venskab er ikke for alvor på prøve. Deres tanker og opmærksomhed vender tilbage til alene nuet. Ikke flere overvejelser over, hvor langt deres penge rækker, eller bekymringer for hvordan turen skal gå det sidste stykke mod Middelhavet.

Og om det skal lykkes at gennemføre tilbagekørselen til Danmark for Ewald vedkommende.

Lykkes det pengemæssigt. Kan det lade sig gøre mekanisk. Kan bilen gennemføre. Slår kræfterne til. Vil det alt sammen gå godt. Og hvordan med straffen, med fremtiden?

Ewalds tanker vandrer til den forestående opgave. Han ser sig selv siddende alene i bilen i koncentration om vejskiltene i natten på vej nordpå. Efter kørslen gennem havnegaderne i Port de Bouc og videre ud mod den åbne vej, ad Nationalvejen.

Udefter. Nordpå.

Et uvist antal af timers kørsel med ukendte udfordringer, ukendte opgaver, ukendte farer, ukendte resultater.

Den næsten håbløse kamp mod søvn og træthed.

Ensomhed. Ukendt frygt. Uprøvet gråd og nedslående afmagt.

Men et øjeblik efter vender Ewald sine tanker mod den styrke, han lige nu har i behold, mentalt og fysisk.

Eftersom at intet af fremtiden kan overskues nu, er det for øjeblikket uden større betydning.

Det eneste vigtige forekommer at være det, som foregår her og nu. Alt andet får vente, til det er aktuelt.

Bordet på rasteplassen, med morgenkaffen og brødet, er for lille til også at rumme vejkortet, som derfor er placeret mellem deres fødder på fliserne.

-Se her, det er Nationalvej 9, den løber helt gennem området og videre ned mod Marseilles.

-Og her har du Port De Bouc, lige vest for Marseilles. Dixies kuglepen vandrer på kortet mod syd til det endelige mål: Den lille havneby med, kan Ewald forstå, de helt afgørende afsejlinger af fragtskibe til ruterne gennem Middelhavet og ud på de store oceaner.

Bilen kører frem over havneområdet i de tidlige eftermiddagstimer og drejer ind over glatglidte brosten langs de lange kajer mellem pakhusene. Pladsen her er mere åben, og Dixie, der har samlet sine papirer, er allerede klar til at gå ombord. Ewald betragter ikke skibet nærmere. Han aner det kun som en sort silhuet bagest i synsfeltet, ude af fokus. Det er afskeden, de begge koncentrerer sig om.

-Nåh du, så gælder det. Keep it cool.

Dixies hånd er strakt frem mod Ewald, som står udenfor bilen, hviler mod dens forparti og læner sig bagover mellem forlygterne og mærker den varme kølerhjelme under sig.

-Yes, du gamle, du må osse ha` det godt, Dixie. -Det var ellers en go` tid, ikke?

Først da Dixie står med den ene fod ved lejderen, der tegner en skrå linje mod den sorte skibsside, løfter han armen. Ikke til nogen almindelig afskedshilsen, men for, højtideligt, at udføre de to kammeraters fælles, hemmelige, indforståede tegn en sidste gang. Ewald og Dixie udfører deres helt specielle hilsen næsten samtidigt.

Håndens bevægelse minder om en præsts, der udfører korsets tegn. Forskellen er, at den nedadgående håndbevægelse er hurtigere, udført som et håndkantslag, som i sin nedadgående bevægelse kun går til korsets midte, for derefter at underlægges den vandrette streg i luften. Deres fælles håndbevægelse er symbolsk. Det er de to venners fælles indforståede bekræftelse på den tese, at dynamiske mænd kendetegnes ved deres særlige evne til at korte afstanden mellem tanke og handling.

Dixies og Ewalds hænders sprog er:

”Nedslå enhver hindring, fej derpå alle problemer til siden, og gå så frem”.

Ewald har sat sig til rette i bilen. Hans hånd løftes til en begyndende vinken. Så sænkes den langsomt fra den hævede position i luften og ned mod gearstangen. Derpå presser han gearstangsknoppen fremefter. Giver gas med højrefoden, slipper ret brat koblingen og mærker bilen trække fremefter, mens han en sidste gang vender blikket mod skibet.

Synsfeltet er tomt for bevægelse.

Dixie er borte.

Tilbage er kun skibssidens store, sorte flade.

Epilog

Flyvevåbnet hjemsendte med omgående virkning oversergent 246051, Ewald Martinsen. Auditørkorpset idømte ham 15 dages frihedsberøvelse for uretmæssig udeblivelse fra tjenesten. Straffen blev konverteret til 15 dages hæfte, som sidst på året blev afsonet i Blegdamsvejens fængsel i København.

Oversergent 248436, Ove Ingolf Hansen, blev, in absentia, idømt 30 dages frihedsberøvelse for rømning. Desuden foretog notarius optegnelser med henblik på en senere sigtelse for at have videregivet fortroligt materiale til en fremmed magt.

Hertil kom den civile strafferetlige anklage for bl.a. underslæb, bedrageri og dokumentfalsk.

Hos politiet og i Forsvarets Efterretnings Tjenestes arkiver står Ove Ingolf Hansen fortsat på listen over forsvundne danskere.